

MUSEUM
«'t nieuwhuys»
HOEGAARDEN

56

ALPAIDIS

TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE
FOLKLORE en OUDHEIDKUNDE

Alpaidis

1979

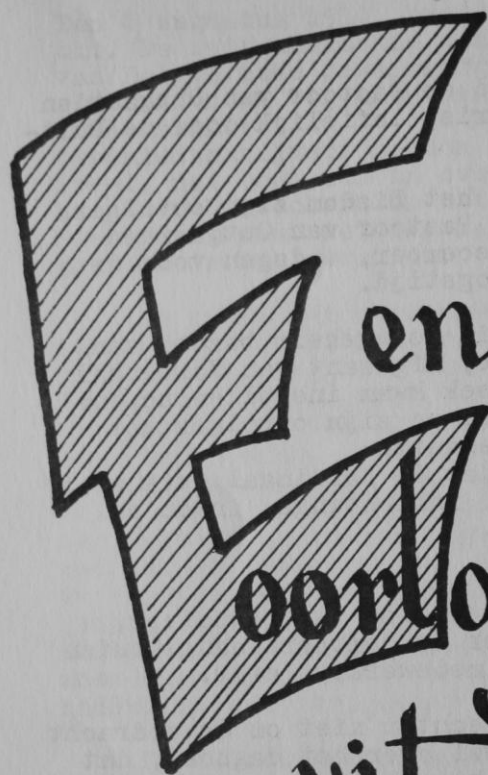
15^e jaargang

AFLEVERING 3

NUMMER 56

Inhoud

- Een oorlogsdagboek uit
Outgaarden blz. 3
- De Spookkelders van het
Nieuwhuys blz. 13
- De Burgemeester van Brussel
Hoegaardier blz. 21
- Kultuurkrant met o.a.
- 1980 Millennium Hoegaarden
- Hoekje van de V.T.B.
- Hoegaarden in het spoor van
het Prinsbisdom
- Aktiviteitenkalender

 en
oorlogsdagboek
uit

OUTGAARDEN

Op 18 augustus 1914 werd de Pastoor van Outgaarden Eerw. Heer Jan Frans Goris, laffelijk door de Duitsers gedood.

Op 11 december benoemde het Bisdom zijn opvolger, August Diels. De nieuwe Pastoor van Outgaarden trad in functie op 21 december, 4 dagen voor de eerste Kerstmis in oorlogstijd.

In januari 1915 kreeg hij het geheim bezoek van een seminarist in burger, afgezant van Kardinaal Mercier, die een onderzoek kwam instellen nopens de dood van Pastoor Goris en zijn opvolger met een speciale opdracht belastte. Het is algemeen bekend dat de Kardinaal, via zijn betrouwbaarste pastoors, inlichtingen inwon om het Vaderland te dienen.

De seminarist, E.H. Vander Elst uit Wespelaar, werd later als spion door de Duitsers aangehouden maar hij verklapte zijn medewerkers niet.

Het gaat in dit artikel echter niet om de opdracht van de Kardinaal, maar wel over het dagboek, dat door Pastoor Diels werd bijgehouden en waarin hij de bijzonderste gebeurtenissen neerschreef, die tijdens de eerste wereldoorlog te Outgaarden zijn geschied.

(Zie bijdrage tot de Geschiedenis van Outgaarden door M. Dodion 1965)

Hieronder geven wij de tekst uit dit oorlogsboek getrouwvol weer, zoals Pastoor Diels zelf alles heeft genoteerd.

Den 4 augustus 1914, brak de groote wereldoorlog uit. De Duitschers die nochtans de onzijdigheid van België mede gewaargorgd hadden, drongen België binnen en begonnen den oorlog te voeren op hunne manier.

Geschiedschrijvers hebben in 't wijd en in 't breed, met bewijzen in overvloed, de barbaarscheit der Duitschers in het licht gesteld.

Hier ga ik maar melding maken van hetgeen in Autgaerden is voorgevallen.

De schrijver dezes werd pastoor genoemd te Autgaerden den 11 December 1914.

Zijn aanstelling door den Z.E. Heer De Beuckelaer deken van Thienen, had plaats den 21 Deember, onmiddellijk na den lijkdienst die gecelebreerd werd voor E.H. Goris. De aanstelling was geheel in overeenstemming met den droevigen en benauwden tijd. Terwijl vóór den oorlog de aanstelling van een pastoor in eene parochie, een vreugdefeest was voor al de inwoners, had mijne aanstelling plaats in eene gemoedstemming, die bedrukt was door het gedacht aan al de verschrikkelikheden van den Duitschen doortocht, door den angst der parochianen die eenen echtgenoot, eenen zoon of broeder hadden in het strijdende Belgisch leger.

De Z.E.H. Dekan had dus een lijkdienst gecelebreerd voor E.H. Goris, en terwijl de kerk met rouwersiersels behangen was, onmiddellijk nadat de laatste Requiescat in pace weerklonken had, werd ik als pastoor aangesteld.

Den 31 December kwam de wereldberoemde brief van Kardinaal Mercier "Vaderlandsliefde en Lydzzaamheid" die zoo rap mogelijk moest afgelezen worden voor de geloovigen.

Die brief was wonderwel geschikt om de wreedheden der Duitschers te doen uitschijnen, en om den moed en het geduld der geloovigen te versterken.

De brief mishaagde natuurlijk aan de vreemde bezetter. Onmiddellijk kwam er verbod den brief af te lezen. Alle pastoors kregen het bezoek van een Duitschen officier, die dit verbod kwam aankondigen soms den brief opeischen. Eenige pastoors gaven den brief af uit schrik voor de bedreigingen.

Den 6 januari 1915 kwam een Duitsche luitenant per automobiel naar Autgaerden. Hij kwam mij verbieden den brief af te lezen, maar den brief zelven vroeg hij niet. Ik heb den brief toch afgelezen, en er kwam niets van, de Duitsche bedreigingen waren maar bluff geweest.

Eenige dagen later kwam op de pastorijs een afge-
ge-
zant van Kardinaal Mercier, een seminarist in burger-
gerkleeding (de E.H. Vander Elst van Wespelaar, die
later als spion gevangen en ter dood veroordeeld
werd, maar bij verandering van straf tot het einde
van de oorlog in Duitsland gevangen gehouden werd.)
Hij was gelast een onderzoek in te stellen over de
dood van E.H. Goris.

Ik heb het volgende verslag naar Mechelen gestuurd:

" De doortocht der Duitsche soldaten door de parochie van Autgaerden is gelijk op vele andere plaatsen, eenvoudig een plundertocht geweest.
In bijna al de huizen is er gestolen geweest, paarden en koeien werden medegenomen, karren weggevoerd winkels om zoo te zeggen leeggeplunderd, de pastorijs heeft vooral te lijden gehad, daar werd gestolen: lijnwaad, kleederen, wijn, alsook een vaandel van St. Nicolaas, daarenboven werd er een kelk gebroken deuren, vensters en meubelen vernield.
Geen enkel huis echter werd in brand gestoken, alhoewel de Duitschers gedreigd hadden geheel de parochie uit te branden.
Het ergste feit dat te Autgaerden te betreuren is, is de dood van den E.H. pastoor Goris en van eenen zijner parochianen.
Van af 6 augustus waren er Duitsche patrouilles te zien te Neerheyllissem te Opheyllissem, te Linsmeau (waar 17 burgers doodgeschoten werden) te Goidsenhoven, zelfs in de velden van Autgaerden.
Den 18 augustus had door Autgaerden de doortocht plaats van een geheel Duitsch leger, die doortocht duurde verschillende uren.

De E.H. Goris was in de namiddag naar Hougaerde gegaan. Wanneer hij wilde terugkeeren, tuschen 4 en 5 uren, langs de Blij, werd hij door de Duitschers verrast en aangehouden en met hem twee parochianen Edouard Poffé en Jan Baptist Serules.

Een overste der Duitschers gebod hun, hen naar de Burgemeester van Hougaerde te leiden.

De pastoor moest dan te midden zijner twee parochianen aan de Duitschers den weg wijzen naar Hougaerden.

Wanneer zij het dorp naderden, een vijftigtal meters voorbij de statie, werd er van Belgische en Duitse zijde geschoten. Ed. Poffé moet bijna op den slag gedood geweest zijn, alleenlijk heeft J.B. Serules hem nog horen zeggen: "Wat moet een mensch hier nu komen sterven". De E.H. Goris is ook gevallen,

met een kogel in het been, hij had eene vreeselijke wonde in den vorm van eene V, J.B. Serules, op het ogenblik dat de geweerschoten begonnen te knallen, had het geluk, geholpen door een goeden Duitser, langs een venster een huis binnen te dringen en zoo te vluchten langs achter door den hof en het veld. Twee dagen later kwam hij te huis.

Later vertelde hij dat de E.H. Goris, wanneer zij door de Duitschers aangehouden waren en op weg waren naar Hougaerden, aan de Duitschers de toelating vroeg voor hem en zijne twee makkers om terug te keeren, daar hunne familie zou ongerust zijn. Dit werd geweigerd. Dan zegde de E.H. Pastoor nog aan zijne twee parochianen: "Vrienden denkt op uwe ziel, want het zal met ons gedaan zijn".

Enigen tijd later viel hij, het kon 5 uur 30 zijn.

Rond 10 's avonds kwamen op de plaats waar de pastoor lag (niemand had er durven bijkomen, zoo groot was de schrik van de menschen) twee leden van het Roode Kruis, vergezeld door vier Duitschers. Menschen uit de geburen beweren dat de E.H. Goris nog niet dood was, dat zij hem hebben hooren kreunen en zuchten, daarop zouden de Duitschers hem verschillende malen gestampt hebben, en hem dan doodgestoken hebben met de bajonet. Zij voegen er bij dat zij de bajonet met woede rondgedraaid hebben in de wonde.

Het lijk bleef liggen tot 's anderendaags 19 augustus

Eene vrouw zou 's morgens vroeg een doek gaan leggen hebben over zijn aangezicht. Een parochiaan van Aurgaerden, ... Flawinne heeft, zegt hij, een kruisken gegeven aan den pastoor, in den voormiddag en hij bemerkte dat het aangezicht en de handen van den E.H. Goris zwart uitgeslagen waren.

Eindelijk om 4 uur in den namiddag zijn er lieden gekomen met een draagbaar, die het lijk opgenomen hebben en het naar Hougaerden droegen, waar het voorlopig ter aarde werd besteld.

Een dokter die het lijk geschouwd heeft, verklaarde aan den pastoor van Hougaerde, dat de E.H. Goris eene wonde had in het been en twee bajonetsteken dwars door het lichaam".

Later is er een tegenonderzoek geweest van de Duitschers. De eenen wilden den veldwachter van Zittaart Lummen doen bekennen dat de E.H. Goris eenvoudig gestorven was van schrik, wat de veldwachter loochende. Anderen wilden bewijzen dat E.H. Goris gedood was door de Belgen, dit nog niet pakte, beweerden zij later dat hij een spion geweest was, en eene welverdiende straf had ondergaan.

Ondertussen woedde de oorlog voort, en begon de lange, bange verwachting naar de verlossing van de vreemde heerschappij. Allerlei tegenstrijdige nieuwstijdingen werden verspreid over de toestand aan het front. De dagbladen van voor den oorlog waren opgeschorcht, eenige uitgezonderd die zich aan de censuur der Duitschers onderwierpen. Anderen werden uitgegeven, door Belgen en aan de vijand verkocht: zij hadden voor doel het Duitsche bestuur op te hemelen, den toestand aan het front als slecht te doen voorkomen voor de Belgen en hun bondgenoten, en alzoo langzamerhand den moed der Belgen te benemen. God dank zij zijn er niet in gelukt.

Verscheidene hollandsche dagbladen werden ook verkocht, namelijk: 'De Nieuwe Rotterdamsche Courant' "Het Vaderland", "De Nieuwe Courant" doch allen waren door de Duitschers uitgekocht, en dus waren al hunnen nieuwstijdingen verdacht. Toch werden zij gekocht, en veel, om toch maar eenig nieuws te weten over het front en den toestand in de andere landen te vernemen.

Niettemin hadden wij soms tijdingen, die rechtstreeks van onze bondgenoten kwamen. Zoo verscheen er van tijd tot tijd "Les Nouvelles", "Le Courrier de la Meuse", gedrukt te Maastricht. "La Revue de la Presse" te Brussel, "De Vlaamse Wacht" te Antwerpen, maar vooral "La Libre Belgique" te Brussel. Dit laatste blad verscheen alle weken en gaf uittreksels, evenals "La Revue de la Presse" uit Fransche en engelsche dagbladen zooals "Le Matin" van Parijs, die binnengesmokkeld werd, van "The Times" van Londen enz.

Soms ook wist men echt nieuws van het front, door brieven van soldaten, die over de grenzen gesmokkeld werden, niettegenstaande de strenge bewaking aan de grens en den electrieken prikkeldraad die er gespannen was. Dit alles maakte dat de moed der Belgen sterk bleef.

Minder goed was het gestaan met de voeding en de kleding. Zoodra de oorlog uitgebroken was, steeg de prijs der eetwaren op groote wijze, en na 3 - 4 maanden moesten er middelen gevonden worden om de bevoorrading der bevolking te verzekeren, men voorzag dat de oorlog lang ging duren.

In januari 1915 kwam dan tot stand "Het Nationaal Komiteit van hulp en bevoorrading" dat in elke gemeente eene afdeeling inrichtte.

Dit Nationaal Komiteit kocht van de Amerikaansche "Commission for relief of Belgium" de eetwaren enz. en deze werden, per rantsoenen, aan elk huisgezin verkocht. De landbouwers moesten granen en aardappelen leveren volgens hunne landbouwontginning. Sommigen van hen leverden gewetensvol hetgeen men vroeg, anderen minder, sommigen niets, om hun graan en aardappelen aan woekerprijzen te kunnen verkoopen. Alzoo steeg de prijs der tarwe, die voor de oorlog 18 à 20 f. de 100 kilo verkocht werd, tot 100, 300 ja zelfs tot 800 en 1000 Fr. den zak, alhoewel de officieele maximumprijs nooit hooger gestaan had dan 45 à 50 fr. den zak.

Dat graan werd opgekocht aan zulke hooge prijzen door vreemdelingen die het voortverkochten, hetzij aan de Duitschers, om den nood in Duitschland eenigermate te lenigen, hetzij aan de burger der steden, die onvoldoende gevoed waren. Immers elke burger kreeg 300 grammen bloem (later 250 gr.) per dag, hetgeen niet genoeg was voor gezonde magen, temeer daar de bloem dikwijls slecht was, gemengd met maisbloem en andere.

Gelijk men bloem (in de steden brood) kon krijgen op het Komiteit, zoo kon men ook andere eetwaren kopen aan vastgestelde prijzen, zooals 100 gr. koffie eene doos sardinen, eenen haring, suiker, rijst enz. soms ook zeep potassche enz. maar alles gerationneerd. Wilde men een supplement hebben van bloem of eene andere eetwaar dan moest men zien graan te koopen in 't geheim bij sommige landbouwers, of andere zaken in de winkels die nog eenige voorraad hadden, maar in de winkels van Thienen en in de andere steden was alles peperduur, zo werd de koffie verkocht tot 50 à 60 fr. den kilo, rijst van 't zelfde, stijfsel 62 fr. den kilo enz.

Hetzelfde gold voor de kleding. Kleerstoffen werden verkocht aan fabelachtige prijzen. Een kostuum dat vroeger 50 fr. kostte, werd verkocht voor 200, 300 fr. en meer. Schoenen kostten 200 à 250 fr. en zoo was het met alles, en alles was nog van slechte kwaliteit bijzonder het laatste jaar der bezetting.

Het nationaal Komiteet kwam ook de werkloozen ter hulp. De nijverheid was stil gevallen, fabrieken werden stop gezet (en later leeggeplunderd door de Duitschers), de werkloozen waren talrijk. Zij kregen steun van het Komiteet, mits eenige werken te verrichten voor de gemeente, bv de wegen onderhouden. Doch velen waren lui om goed werk te verrichten voor de gemeente. Zoo heeft men gezien dat 8 man een wagentje zand of aarde voortstootten dat één man gemakkelijk kon vervoeren op eenige minuten, die 8 man hadden eenige uren nodig om den wagen op zijne bestemming te brengen.

Goed in principe, heeft die ondersteuning een slechten dienst bewezen, met luiardij aan te moedigen. Immers degenen die spaarzaam geleefd hadden voor de oorlog, en een kapitaaltje vergaaderd hadden op de Staatsspaarkas, konden geen steun krijgen, zij alleen (in 't begin toch, later is het veranderd) werden ondersteund, die voor den oorlog alles hadden verteerd.

En zoo werd stillekens aan, de tijd der bezetting doorgebracht. Ondertusschen waren de Duitschers heer en meester. Zij hadden wel hunne barbaarsche manieren van handelen van den inval daar gelaten, doch hunne knevelarijen en plagerijen hielden niet op. Gedurig aan werden er rekvisities gedaan, zoo moest al het koper ingeleverd worden, verschillende malen zijn zij er achter komen zoeken in de pastorie doch zij hebben niets gehad dan de toppen der vensters van boven. Dan moest de wol aangegeven en ingeleverd worden. (De wapenstilstand stelde hier een einde aan, juist waren de moffen begonnen huiszoekingen te doen te Hoegaerde als de oorlog geeindigd was). In het jaar 1918 ook moesten de honden naar Thienen naar de keuring gaan om opgeëischt te worden. De meesten werden goedgekeurd, echter heeft men er maar 3 of 4 van Autgaerden weggehaald.

De ergste en wraakroepende opeiseling, was echter die der mannen. Op dinsdag 21 november 1916 moesten alle mannen naar den kontrol van Thienen. Nooit was er eene processie zoo indrukwekkend als deze, men zag de mannen, met pak en zak geladen, de tranen in de oogen, vergezeld van hun weenende vrouwen, kinderen, ouders en zusters, naar Thienen vertrekken, om misschien naar Duitschland gezonden te worden.

Twee jongelingen van Autgaerden moesten vertrekken, August Kinnaer 17 jaar, zoon van Theodoor en Barbara Lebegge, en Hubert Lallemand, zoon van Marie.

Zij vertrokken met de dood in 't hart. Tot troost en aanmoediging had men hun een 300 tal franken medegegeven, de opbrengst van eene rondhaling gedaan in de gemeente. Zes maanden zijn zij weggebleven. Zij hadden lange weken geweigerd te werken voor de Duitschers, maar uiteindelijk konden zij niet meer weerstaan aan de plagerijen en aan de folteringen van den vijand en stemden toe te werken. Zij moesten werken in de munitiefabrieken tegen hun eigen vaderland.

In 1916 ook zijn er in Autgaerden een 120 tal Duitschers ingekwartierd geweest van vastenavond tot den 4 mei. Op de pastorie was een Oberleutenant geherbergd, heer Wilhelm Zahn, bankier te Cassel. Hij gedroeg zich stil op de pastorie (alleen was het een over en weer geloop van zijnen ordonnans) maar als de Deutsche officieren bijeen waren op het pachthof van M. Vandermolten, waar de kapitein verbleef en de mess was der officieren, dan was het wat anders. Zoo hebben zij op zekeren avond en nacht met 8 officieren, 62 fleschjes bier, 12 flesschen Champagne en 8 flesschen Cognac leeggepompt. Mijn Ober leutenant kwam 's morgens te 6 uur te huis, zoo zat als een pruis. Hij had van heel den dag geen honger.....

De overige moffen die bij de burgers verbleven waren nog al stil. Zij hadden niet veel om tusschen de tanden te steken, zwart hard brood, wat gelei en een brokje vleesch. Tusschen hen waren er een 30 tal Rooms-katholiken. Eenigen kwamen 's zondags naar de mis. Tweemaal is een aalmoezenier hen komen bezoeken en eene mis voor hen celebrieren. Zij gingen dan allen te communie. Het sermooon van den aalmoezenier was eene lezing uit een soort "Legerbode" wel geschikt om hunnen strijdlust op te hitsen. (Zij hadden het noodig, want eenige soldaten hadden verteld dat zij recht uit Roumenie kwamen, waar zij een felle davering hadden gekregen, zij hadden moeten loopen 4 uren aaneen, sommigen hadden hunne broek in den steek moeten laten.

Den 4 mei trokken deze soldaten op naar den Yzer. De twee laatste jaren van den oorlog werden gekenmerkt ook door de aktivistische beweging. De hevige Vlamingen (gelukkig niet talrijk) omgekocht door de Duitschers, ondersteunden de politiek van den vijand, met de Bestuurlijke Scheiding in te voeren en het land aldus te verdelen.

Vlaanderen zou met Duitschland hand in hand gaan. Vlugschriften en dagbladen der aktivisten verschenen er met de vleet, ook hier in Autgaerden. Op een meeting te Autgaerden gegeven in volle lucht (zij konden gelukkig geen lokaal vinden) dierf een aktivist zeggen, dat de Duitschers met een goed inzicht in Belgie waren gevallen. Wat zou het geweest zijn zoo zij met een slecht inzicht gekomen waren. In Autgaerden waren er slechts 3 die met de aktivisten meeheulden, zij waren ultra flamingant, maar met den wapenstilstand waren zij de eenigen die een franschen welkomgroet op hunne huizen plakten om de legers der Bondgenoten te verwelkomen. Hoe Koddig !!

Zoo geraakte de oorlog en de bezetting ten einde. Kardinaal Mercier had nog meermaals brieven gezonden om den moed en het geduld der bevolking hoog te houden. In oktober 1918 kwam er weer een brief. Deze meldde dat de Duitschers aan den Kardinaal aangekondigd hadden dat de burgerlijke gevangenen gingen losgelaten worden en dat de Duitschers Belgie gingen ontruimen..... De lang verwachte bevrijding was nakende, reeds lang was het te voorzien; de Duitse leger waren ontmoedigd, de Bondgenoten met Foch aan het hoofd wonnen maar altijd veld en dreeven den vijand verder en verder ons land in.

Hier plaatst zich nog een droevige episode. In oktober zelf deden de Duitschers, in Frankrijk en België al de steden en dorpen ontruimen, die zij zelf moesten verlaten. En zoo zag men hier in de omstreken en heel het land door, lange stoeten vluchtelingen, met eenige meubeltjes die zij konden meenemen, de wijk nemen naar de Kempen, naar Holland zelfs. Zoo zag men in Autgaerden ook een stoet voorbij komen van inwoners uit Doornik, Antoing en omstreken, die moesten huis en alles verlaten voor den achteruitgedreven vijanden. Droevige stoet. De inwoners gaven aan de vermoeide vluchtelingen eten en drinken. De arme dompelaars hadden hier, zooals een onder hen mij zegde, hunne 14e statie. Deze vluchtelingen trokken niet verder dan tot Goidsenhoven, 2 of 3 zijn er overleden.

wordt vervolgd.....

de

Spook

kelders

van 't Nieuwhuys

5. DE WITTE ENGEL

=====

Toen verscheen er een engel in wit gewaad, die in alle plaatsen van de oude afspanning wijwater sprenkelde. De duivels en heksen sloegen ijlings op de vlucht en ook de enkele spoken die er nog waren overgebleven verdwenen. Alleen de goede geesten bleven in de kelders wonen.

Rond die tijd kwam een oude verdwaalde pelgrim of kluizenaar door het dorp en zocht een onderkomen voor de nacht. Overal werd hem echter de deur gewezen, tot wanneer de witte engel hem naar de afspanning leidde, waar hij een veilig onderkomen vond tegen rovers en booswichten, die toen alle wegen onveilig maakten.

De eenzame en vrome kluizenaar, van wie verteld werd dat hij uit het Heilig Land kwam, vestigde zich in het onbewoonde en bouwvallig huis en bereidde er helende kruiden en dranken om aan de kost te komen. De kruiden haalde hij aan de vijvers van Lummen, hem door de witte Engel getoond, en kookte ze in 't geheim bronwater van de onderaardse vliet.

In verband met dit water werd beweerd, dat de kluizenaar 's nachts met de geesten sprak, die hem de bron hadden aangewezen. Maar volgens een vrome legende zou het de H. Magdalena zijn geweest, die in de Walenstr. op het Madelonsveld, een ondergrondse vliet had ontstoken, met de woorden "Water Gods, baart Uw baan naar het dorp en bevrucht er de huizen door de Voorzienigheid aangewezen, laat op uw weg bronnen opborrelen om goede en slechte tijden aan te kondigen."

Deze vliet kreeg de naam van "Madelonsvliet" en zou gevloeid hebben langs de Walenstraat naar het Arendsnest toe en van daar naar de kerk en zo verder afwaarts naar de Paradijshoeve en de huidige Pastorij, onder de Cruysblock door, in de richting van 't Nieuw-huys, waar de vliet zich splitste, een arm naar de Beek, de andere naar de Gete.

Het water schonk een helende kracht aan de kruiden en van heinde en verre kwamen de mensen deze genezende drank halen, die ook bekend stond om eeuwig jong te blijven. Doch niemand durfde de kelders van de kluizenaar betreden, waarvan gezegd werd dat de oude pelgrim er met de geesten een geheim verbond had gesloten. Het heelmiddel kreeg de naam van "Engelendrank" wjl sommigen het ook "heksendrank" noemden.

6. HET MIRAKEL

=====

Op zekere dag verscheen er een vrome Edelman, die een schuilplaats zocht om van zijn vijanden te ontsnappen. Waar zou hij een beter schuiloord hebben kunnen vinden dan in het hol van de kluizenaar, die zich over de vluchteling ontfermde en hem een veilig onderkomen verschaftte.

De Edelman ontving er elke nacht het bezoek van een Witte Dame, die hem voedsel bracht. Zij bereikte de schuilplaats langs geheime gangen die ver in het veld uitkwamen. Waren dit misschien de gangen door de Madelonsvliet gebaad? (het bestaan van deze gang werd later bevestigd en in oude dokumenten teruggevonden). Maar tijdens een gure winternacht werd de Dame door een paar boosdoeners gevolgd, die alzo de schuilplaats van de Edelman ontdekten. Zij hadden het op zijn leven en zijn geld gemunt en smeedden een snood plan. Wild sprongen zij op de Edelman toe en brachten hem om het leven. Een van de moordenaars sloeg ook de Dame ten gronde, maar op hetzelfde ogenblik verscheen er op deze plaats een witte Engel, de H. Magdalena. Volgens een andere legende was het de Witte Dame die zich weer oprichtte en in een Engel veranderde. In elk geval borrelde onder haar voeten een bron op waarvan het water zich rood kleurde met haar bloed.

Door angst aangegrepen sloegen de booswichten op de vlucht, doch alle uitgangen waren versperd door engelen in wit gewaad (andere versie: door geesten in engelen-gewaad), die vanuit een geheime gang of spelonk waren te voorschijn gekomen.

De kluizenaar door al dat lawaai gewekt, daalde de keldertrap af en zag de misdaad.

Met bovennatuurlijke kracht greep hij de twee moordenaars en duwde hen in een vergeetput, waar zij een gruwelijke dood stierven.

Vanaf toen kwamen de mensen naar het mirakeloord en wierpen offeranden in de put, ter ere van de Patrones der Verleifden.

Deze put in 1965 ontdekt, wordt nog steeds als wens-bron aanschouwd.

7. HET BIERSPOOK

=====

In de tweede helft van de 16e eeuw kwam het huis in het bezit van een zekere Gonus Van Mol, die in de kelders van 't Cabaret over den Cruysblock, zoals 't Nieuwhuys toen genoemd werd, in 't geheim wijn perste boven een nog steeds bestaande witte wijnperssteen.

De zo pas opgerichte Orde van den Roerstock, gilde van wijnboeren en bierbrouwers, vormden de kelders om tot kapel ter ere van hun schutsheilige. Maar in werkelijkheid diende deze kapel als drank- en vergaderplaats voor de ordeleden, die er in gesloten kring hun rituele wijn- en biercultus hoog hielden.

Alsdan werd beweerd dat er in de kelders van het huis een bierspook ronddwaalde (ook spook van Gonus genoemd). Het dronk de wijn en het bier van de Orde uit en wanneer het dronken werd, ging het zo erg te werk dat de muren beefden.

8. DE VUURSPOKEN.

=====

Rond 1636 werd het huis in brand gestoken door voorbijtrekkende legers.

Van overal doken spoken op, die in de hoog opblaaiende vlammen dansten.

Alles stortte in elkaar, alleen de kelders bleven recht. De vuurspoken, waaronder Firelantijn, hielden er een hels festijn, maar wanneer de laatste vlam uitdoofde, waren ook de spoken verdwenen, verbrand of gevlucht.

9. DE GEEST VAN SERAFIEN.

=====

In de tweede helft van de 17e eeuw werd het nieuw heropgebouwde huis in huur gehouden door een schoenmaker met zijn drie mooie dochters, die de mannen lokten. Doortrekkende legers namen het Nieuwhuys als legertaveerne in beslag, dienend als trefpunt en oord van plezier voor de huurtroepen en de lichte vrouwen, die toen de legers volgden.

De kelders werden onteerd door de braspartijen en het losbandig leven, waardoor zij de naam kregen van soldatenkooi of hoerenkooi, omdat de soldaten er met lichtekooien omgingen.

Toen spraken de mensen van "de geest van Serafien" die in de kelders "den guaden faeme" verkondigde, terwijl de duivel er de zonde predikte.

Serafien was een boze geest, die met de duivel een geheim verbond had gesloten, om de meisjes in het vanderf te storten. Volgens de legenden werd zij vaak in de kelders van 't Nieuwhuys gezien, gekleed in wit gewaad en kap en vergezeld van een duivel met wolvenkop en houten been.

Een soldaat zou hem door een sabelhouw het been hebben afgekapt, toen hij de soldaat tot zonde verplichtte. Achteraf werd de kelder en het huis ontsmet en belezen en ook de vergeetput dichtgeworpen, waardoor de zonde begraven werd.

10. LOT, DE TOVERHEKS.

=====

In de 18e eeuw kwam de weerwolf, ook spookwolf genaamd er regelmatig kloppen. Hij sleepte een lange ijzeren keten achter zich aan en overal waar hij zijn poot zette bleven de sporen zichtbaar. 's Morgens bij het ontwaken zagen de mensen soms op het dak van de schuur een wolf zitten.

Er werd beweerd dat "Lot, de toverheks" die in de schuur van 't Nieuwhuys haar pluimenbed had, zich in weerwolf veranderde om de mensen schrik aan te jagen. Dat gebeurde in de tijd dat Brouwer C. Van Nerum er zijn smokkelbier opstapelde, om aan de accijnzen te ontsnappen.

Lot kroop langs de keldergaten de stapelplaats binnen en dronk dat zij er bij viel. Dan behekste zij mensen en dieren. Honden kregen vier ogen, paarden acht poten, duiven twee koppen. De vrouw van S. Sweerts die er de taveerne open hield, werd 's nachts door Lot uit haar bed gehaald zonder dat iemand het hoorde en als versteend in de tuin geplaatst tot het klaar werd.

In die tijd werd ook beweerd dat Lot met boze geesten omging, die in de kelders achter de biertonnen schuilden en het bier uit de stopen dronken, die door vrouw Sweerts 's avonds werden klaar gezet om de volgende dag opgehaald te worden.

De vele legenden van geesten en spoken waren oorzaak dat de inwoners zich een kruis maakten bij het betreden van de kelders.

11. DE GEEST VAN PIERLALA.

=====

Tijdens het franse schrikbewind en de Besloten Tijd, was Pierlala een onzichtbaar en legendarisch figuur uit het bijgeloof en de folklore, die zich de vriend toonde van allen die het tegen de franse overheersers opnamen.

Hij wist al wat er gebeurde en vaak werd van hem beweerd dat hij het geheim vennootschap ten dienste stond, dat 's nachts in de kelders van 't Nieuwhuys, in conspiratie tegen de franse overheersing samen kwam.

Hij kon zowat vergeleken worden met de geest van de sprekende tafel, die in de verbeelding van de mensen op gestelde vragen antwoordde. Of ook nog met de spirit "Skiboo" die tijdens de laatste oorlog in Engeland; overal ongezien opdaagde, alles wist en zag.

Hij wist al wat de Republikeinse bewindsploeg besliste, die in de bovenvertrekken van het huis haar Mairie (gemeentehuis) had opgericht en er haar Raadszittingen hield.

Pierlala duidde aan de samenzweerders de geheime nissen aan, waarin zij hun documenten en relieken veilig konden verbergen en verwittigde hen over alle onheil dat hun bedreigde.

De mensen die verstoken waren van nieuwsberichten hechtten er heimelijk een zeker geloof aan en riepen in 't geniep Pierlala op, om in samenspraak met zijn geest wat nieuws te vernemen, over een voortvluchtige zoon of een verwante die in gevangenschap verkeerde of om te weten als er nieuwe dekreten of verse conscriptiewetten in 't vooruitzicht waren.

De geest van Pierlala sprak ook moed in aan de "conscripts en aan hun die in 't cachot van 't Nieuwhuys waren opgesloten. Hij dronk samen met de conspirateurs uit een gouden beker, om overwinningen te vieren en nederlagen te vergeten. En wanneer in 't geniep op de witte wijnperssteen kinderen werden gedoopt, huwelijken ingezegend of missen opgedragen stond de geest van Pierlala met een bezem aan de deur van de kelderkapel, om alle vijanden te verdrijven. En wanneer de conspirateurs Pierlala nodig hadden spraken zij een geheime formule uit. Alsdan verscheen de geest van Pierlala langs het oog van de deur en zette zich bij de kring. Hij deelde de laatste berichten mee en verdween dan weer even spoorloos als hij gekomen was.

Nopens de Hoegaardse Pierlala is weinig bekend, alleen dat hij zoals elders opgeroepen werd om nieuws mede te delen. In de kelder van 't Nieuwhuys werd te herinnering aan dit bijgeloof in de scheidingsdeur bij de waterput het oog van Pierlala aangebracht. Door dit oog kan men het voormalig cachot zien uit de tijd toen 't Nieuwhuys "Mairie" was.

12. KATRIEN, DE TOVERKOL.

=====

Op het einde van de 19e eeuw was de hekserij nog niet ~~te~~eneinde. Geesten en spoken kwamen niet te voorschijn en ook de duivels bleven weg, omdat de inwoners zich steeds een kruis maakten bij het betreden van de kelders.

Maar toen verscheen Katrien, de toverkol uit Tienen, gezeten op een karretje getrokken door honden. Zij veranderde de voorwerpen in ijzer en steen en wierp met al wat in haar bereik viel.

Wanneer het gebeurde dat het te laat werd om nog naar Tienen te gaan, sloop zij heimelijk de kelders of de schuur van 't Nieuwhuys binnen en bracht er de nacht door. 's Anderdaags waren dan telkens alle hennen en eieren verdwenen.

De toenmalige bewoner, zadelmaker Hubert Van Nerum, had haar eens betrapt. Hij trok een wit laken over zich en begon te spoken, door angst aangegrepen sloeg zij op de vlucht.

13. DE SPOOKRAT.

=====

In de eerste wereldoorlog bestond nog steeds bijgeloof onder de mensen, wellicht door Prauw de grappenmaker aangewakkerd.

Zo schuilde er in de kelders van 't Nieuwhuys een buitengewone grote spookrat, waarin de geest schuilde van een gesneuvelde soldaat. Zij kon lachen en spreken zoals de mensen en schreeuwen als een kind. Werd zij achtervolgd of opgejaagd, dan blafte ze als een hond. Men kon de rat niet vangen en wanneer er vallen werden geplaatst, dan was het eten steeds verdwenen en de val vernield.

Als alles kalm was in huis, kwam zij te voorschijn en vertelde de laatste berichten van het front. Maar op zekeren dag lag zij dood, wellicht gestorven van ouderdom. Toen wist Prauw geen nieuws meer van het front.

Haar kinderen bleven in 't Nieuwhuys wonen en bij de restauratiewerken van 1964, sprongen er nog van overal ratten weg.

14. BESLUIT

=====

Bijgeloof heeft plaats geruimd voor de folklore, en bij speciale gelegenheden worden in de historische bierkelder van 't Nieuwhuys de oude legenden herdacht.

Bij het afdalen van de keldertrap slaan de bezoekers niet langer een kruisteken om de boze geesten, de duivels en "den quaden faeme" te verjagen. Wel raken sommigen de witte steen aan, om geluk te hebben en kijken door het oog van Pierlala, om het cachot te zien waarin tijdens de Revolutietijd mensen werden opgesloten.

Aan de waterput brengen jonge paartjes een offerande ter ere van de Witte Dame om de gunst van de Patrones der Verliefden af te smeken.

In deze eeuwenoude spookkelder waar de Conspiratie bijeen kwam, wordt het oud Hoegaards gerstennat en de biercultus der Edele Orde vanden Moutstock hoog gehouden en kan bij speciale gelegenheden een heksendrank met wonderkruiden worden gedronken, om eeuwig jong te blijven.

Wanneer dan alles stil is, stijgt uit de grond het geklaag van Silvius op of hoort men achter de dikke muren het getier van Holda weerklinken, terwijl de kreet van Satan in de vergeetput versmacht, onder het hemels Engelengezing van de Witte Dame.

In de oude biertonnen roffelt het bierspook, terwijl Firelantijn in de vlammen knarst. Vanuit een duister kelderhoek predikt Serafien de zonde en spreekt Lot haar toverformule uit.

Maar dan hoort men Pierlala van achter de deur en ook de zuchten van Katrien de Toverkol, terwijl onder de banken de spookrat wegwipt, want de geesten, spoken en heksen van 't Nieuwhuys blijven in de folklore voortleven.

Na afloop kan de heemafdeling van 't museum worden bezocht waar de heksenwaag staat, waarop de zwaarte-kracht van het hart der verliefden wordt gewogen, om te besluiten in de oude taveerne waar de bezoekers terug tot bezinning komen, bij het drinken van de wit schuimende oude Hoegaardse godendrank.

De Burgemeester van Brussel stamt uit Hoegaardiers.

In Alpaidis nr. 54 verscheen een artikel getiteld:
"Een Hoegaardier, burgemeester van Antwerpen".
Het ging over Joannes Franciscus LOOS(EN), geboren
uit een Hoegaardse vader.

In dit nummer hebben wij het over de Heer Pierre
Eugène VAN HALTEREN, huidige burgemeester van
Brussel, eveneens stammend uit Hoegaardse voor-
ouders.

Om onze sympathie te betuigen tegenover een Hoegaardse
afstammeling, die in de hoofdstad van het wordende
Europa, het burgemeesterschap verzekert, willen wij
zijn Hoegaardse voorzaten nader belichten.

I. Willem van Osmaele

=====

Oudst bekende voorvader. Geboren te Hoegaarden rond
1480. Hij stamt uit een zeer oud geslacht van grond-
bezitters, dat zich reeds in de XIVe eeuw in de
streek van Hoegaarden vestigde en waarschijnlijk
"Orsmaal" als bakermat heeft. De familie Van Osmael
voerde een wapen van keel met zwaan van zilver.
(Arch. Collon).

II. Willem van Osmael

=====

Zoon van vorige, geboren ca. 1510 en gehuwd met
Goriète van Herberghen (dochter van Bertel van
Gertruyt Luytgaerens).
Zij worden vermeld in een testament van Aert van
Mol ".... ondersaet van Hougaerden laet aen
Willem van Osmael, Willemsone, die erfgoederen
ende erfrente comende van Barbara syne wettighe
huysvrouwe..... begeert..... testateur dat die-
selve sullen succedeeren na die dood van Aert ende
van Barbara syne huysvrouwe, op die wettighe kin-
deren van Willem van Osmael ende Goriète van Her-
berghen" (SGL/Zetrud 4417)

Het geslacht Van Herberghen had als wapen "zilver
met keper van keel, in hoofd 2 sterren met 5 stra-
len van goud en in voet een toren van hetzelfde.

III Geert van Osmael

=====

Zoon van vorige, geboren rond 1540 en gestorven voor 1629. Hij was gehuwd met Catharina van Mölle en woonden te Aalst onder Hoegaarden, waar hij grondbezitter was, zoals blijkt uit onderstaande akte.

"op dericat tot Aelst syn het 12 royen uyt anderhalf daghmael..... gedeylt tegen Frank Lamen den ouden ende Cielis Pieter met Geert van Osmael".

De familie van Mol(le) was een van de rijkste en meest vooraanstaande geslachten van Hoegaarden, die volgend wapen voerde "van zilver met vijf ruiten van keel kruisgewijze opgesteld met de punten elkaar rakend, gekantoneerd van vier blokjes van hetzelfde, een in elk kanton" (Epitaphier de Herckenrode p. 66).

IV. Margriet van Osmael

=====

Dochter van vorige. Zij huwde rond 1610/15 met Jan Bormans die geboren werd rond 1580/90 en gestorven 1653/54.

Hij was de zoon van Jan Bormans geboren ca. 1560 gestorven na 1628, dorpsmeedter en vermoedelijk de kleinzoon van Hendrik Bormans (Brabantica II (1957) en III (1958)

Jan Bormans en Margriet van Osmael woonden te Nerm onder Hoegaarden, waar Jan brouwer en gezworene was. Uit een testament van 11.3.1655 vernemen we:

"Margriet van Osmael wed. Jan Bormans verdrygt seker derdeel lants in het Tarencat, uyt krachte van het testament van Jan Bormans 10.3.1653 voor Heer Henrick Caenen, canunnic te Hougaerden met consent van den pastoor." en verder "Jan Bormans tot Nerhom (Nerm) sieck te bedde liggende laet 5 stuyvers aen die fabrieke van Sint Lambrechts tot Luyck, laet aen syne huysvrouwe Margriet alle syne Brabantsche goederen waer dat sy geleghen syn om haer vrijen wil daarmede te doen ende oock een derdeel gelegen onder Lummen....." (SGL/Zetrud 4410)

De Hoegaardse familietak Bormans stamt uit een oud geslacht afkomstig uit de streek van St. Truiden en zou gevoerd hebben, een wapen met klimmende leeuw en drie ruiten, twee in hoofd en een in voet. (Arch. Fam. Van Nerum)

V. Daniel Bormans

=====

Zoon van vorige, geboren ca 1618 en gestorven 21.4.1662 te Hoegaarden. Hij was brouwer in de Cruysblockhoeve te Hoegaarden en ook gezworene en burgemeester. Hij huwde te Hoegaarden op 14.11.1654 met Josyne Vandenputte geboren Hoegaarden 9.2.1634 en er gestorven 26.9.1693. Zij was de dochter van Jean Vandenputte °1608 +1664 gehuwd met Marie Carpeau °1608 +8.3.1674 en de kleindochter van Jean Vandenputte (alias de Puis) en Marie de Hennef en van Jean Carpeau en Marie Everaerts.

Josyne Vandenputte was de zuster van Jan Vandenputte, Deken van Hoegaarden en behoorde tot een vooraanstaand geslacht uit de streek.

De familie Vandenputte had als wapen: van zilver met drie putten van keel, hoofd van azuur beladen met een vijfpuntige ster van goud. (Everaerts Hs II 5201 T.1)

VI. Sybille Bormans

=====

Dochter van vorige. Geboren te Hoegaarden 2.12.1659 en er gestorven op 6.8.1700. Zij huwde te Hoegaarden 12.1.1683 met Vincent Bueckens, weduwnaar van Margriet Everaerts. Hij werd geboren te Hoegaarden op 22.2.1655 en stierf er op 24.11.1693. Hij was de zoon van Joris Bueckens ° Hoeg. 29.5.1622 en + Hoeg. 14.1.1692 gehuwd Hoeg. 14.2.1651 met Catharina Sweerts + Hoeg. 15.7.1691 (weduwe van Nicolas Van Osmael) en de kleinzoon van Guillaume Bueckens en van Catharina Van Goetsenhoven.

Voor het geslacht Bueckens dat uit de streek van Leuven afkomstig zou zijn, geeft Rietstap als wapen "van zilver met keper van sinopel, in hoofd twee beukbladeren van sinopel en in voet een van hetzelfde."

VII. Catharina Bueckens

=====

Dochter van vorige, geb. Hoeg. 1.1.1685 en + 2.10.1747. Zij huwde met Jan Stockmans, burgemeester van Hoegaarden. Deze laatste werd geb. te Hoeg. 21.7.1691 en + 1727. Hij was de zoon van Renier Stockmans ° Hoeg. 7.12.1631 en + 12.12.1713 en van Anne Lebegge + Hoeg. 11.4.1740 en de kleinzoon van Jean Stockmans en Christine Van Aerschot + 2.6.1648 en tenslotte de achterkleinzoon van Renier Stockmans en Josephina Van Hagendoren.

De familie Stockmans voerde een wapen van azuur met dwarsbalk van zilver en 3 wassende manen van hetzelfde, twee in hoofd en een in voet. (Rietstap T.V.)

VIII. Peter Stockmans

=====

Zoon van vorige geb. Hoeg. 4.4.1717 en er + 21.7.1767.
Landvrouwer en gezworene te Nerm onder Hoegaarden. Hij
huwde te Hoegaarden op 17.4.1757 met Anne Cath. Jacobs.

IX. Bartholomeus Stockmans

=====

Zoon van vorige, geb. te Hoegaarden 1.2.1766. Hij week
uit naar Gent waar hij brouwer werd en huwde op 23.11.
1802 met Isabella Françoise Van Brabant geb. te Gent en
er gestorven op 1.4.1873.
Bartholomeus stierf eveneens te Gent op 25.2.1852

X. Isabella Lucia Stockmans

=====

Geb. te Gent op 19.2.1804 als dochter van vorige en
gestorven te Maldegem 21.9.1834.
Zij huwde te Gent op 6.2.1822 met Jacobus Van Halteren,
brouwer te Maldegem. Deze laatste werd geb. te Aarden-
burg in Zeeuws Vlaanderen op 4 frimaire VII (25;11.1799)
en overleed te Maldegem op 30.4.1836.

XI. Carolus Paulus Van Halteren

=====

Zoon van vorige, geb. te Maldegem 24.5.1828 en gestorven
te Brussel 27.11.1895 waar hij zich als Notaris en Se-
nator gevestigd had.
Hij huwde te Brussel 29.12.1862 met Elisa Josephina
Borremans uit Ecoussines d' Enghien.

XII. Herman Fernand Jean Eduard Van Halteren

=====

Geb. te Brussel op 3.7.1874 als zoon van vorige en ge-
storven te Ukkel 29.1.1946.
Hij was advocaat aan het Hof van Beroep en later Notaris
te Brussel vanaf 1933 tot aan zijn overlijden.
Hij was gehuwd te Brussel 10.1.1907 met Emilie Laurence
Delloye + Brussel in 1973. Zij stamde uit families af-
komstig uit Hoei en Luik.

XIII. PIERRE EUGENE VAN HALTEREN

=====

Zoon van vorige. Geboren te Brussel op 24.2.1911.
Hij is Notaris en werd bij KB van 20.8.1975 tot Burge-
meester van Brussel benoemd, ter opvolging van de ont-
slaggevende burgemeester Lucien Corremans.
Pierre Eugène Van Halteren is de 13e burgemeester van
Brussel sedert de Belgische Onafhankelijkheid.

K U L T U U R K R A N T

=====

nummer 11

-een uitgave van de Kultuurkring 't Nieuwhuys

-bijvoegsel van Alpaidis nr. 56

=====

1980 M I L L E N N I U M van HOEGAARDEN

=====

-De Kommissie Hoegaarden 1000 onder voorzitterschap van Leontine Wuyts heeft reeds een vijftal vergaderingen achter de rug.
Het volledig Millennium programma is reeds uitgewerkt.
De laatste hand wordt nog gelegd aan de voorbereiding van de persconferentie welke zal doorgaan begin october.

-Verschillende nieuwe uitgaven zullen van de pers komen, om de viering van Hoegaarden 1000 niet onverlet te laten voorbij gaan.

-In dit nummer van Alpaidis hebt U het artikel "De Burgemeester van Brussel stamt uit Hoegaarden " gelezen.
Misschien komt de Burgemeester van de Hoofdstad van Europa, ter gelegenheid van het Hoegaards Millennium in 1980 de streek van zijn voorouders bezoeken.

- 1980 wordt de viering ingezet om ze te beeindigen in 1981

Twée jaren feest viere ter ere van Gravin Alpaidis.

=====

HOEGAARDEN 1000

HOEGAARDEN 1000

HOEGAARDEN 1000

=====

OUDE AMBACHTEN BIJ V.T.B. HOEGAARDEN

Tijdens het jaar van het kind, willen wij toch al aandacht besteden aan het thema van 1980:

"Jaar van de Ambachten"

Na twee opeenvolgende jaren van groot succes, wil V.T.B. Hoegaarden ook dit jaar weer het initiatief nemen en met nieuwe kursussen starten.

Wij richten in:

- 1- Een cursus spinnen en weven, waarbij ook aandacht wordt besteed aan het wassen en verven van wol.
- 2- Een nieuwe aanvangscursus kantklossen voor beginnelingen. Verleden jaar was het succes zo groot dat we hebben moeten splitsen, en wij mochten ook onze eerste mannelijke deelnemer noteren, die prima werk heeft geleverd. In deze initiatiekursus is nog geen sprake van Mechelse of Brugse kant, maar worden alleen de basisslagen van het klossen aangeleerd. Dit laat echter al wel toe op het eind van de cursus heel mooie werkjes en motieven uit te voeren, waarbij men echt niet is beperkt tot boordjes of tussenzetstukjes. Geïnteresseerden kunnen daarna ook nog vervolmakingskursussen volgen.
- 3- Voor de deelnemers aan de initiatiekursus van vorig jaar, wordt mogelijkheid geboden om dit jaar een tweede jaarkursus te volgen (indien voldoende belangstelling).

Al deze lessen worden gegeven tijdens het week-end, d.w.z. de zaterdag. Eventueel kan dit ook nog de vrijdagavond of de zondagvoormiddag zijn indien sterk moet ontdebeld worden.

De lessen lopen over een cyclus van 10 zittingen van telkens 2 uur en gaan door in 't Museum Nieuwhuys, E. Ourystr. te Hoegaarden. De aanvang is voorzien in de tweede helft van september, met telkens een les om de 14 dagen. Er wordt een rustperiode gelaten rond de eindejaarsfeesten, waarna met het tweede gedeelte wordt gestart.

De prijs per cursus bedraagt 1.550 F voor VTB leden (persoonlijke lidkaart) en 1700 F voor niet leden. Hierbij komt dan natuurlijk nog het materiaal, dat ter plaatse kan worden aangeschaft. (ter oriëntatie, een kantkussen kost 700 F, klosjes kosten 26 F per stuk.)

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij VTB vertegenwoordigster Mej. L. Wuyts, stoepkensstraat 80 te Hoegaarden, telefoon 016-76 66 38 (lieft na 19 uur) Inschrijvingen kunnen nu al gebeuren door storting van een voorschot van 500 F op rekening 061-5728570-21 van L. Wuyts; met vermelding van aard cursus (spinnen, initiatieklossen enz)

=====

HOEGAARDEN in het spoor van het PRINSBISDOM

=====

De stad Luik en het Prinsbisdom, in 980 door Notker gesticht, vieren in 1980 hun millennium. Twaalf Vlaamse en Twaalf Waalse oude Luikersteden hebben reeds hun medewerking toegezegd.

Hoegaarden, als "enclave" in Brabant, heeft gedurende vijf ononderbroken eeuwen tot dit Prinsbisdom behoord (1288 - 1794) Anderzijds stichtte Gravin Alpaidis in 980 het Hoegaards kapittel en schonk haar Graafschap Brunengerunz aan Bischof Notker.

Daarom zal het Nieuwhuys-museum van Hoegaarden, buiten zijn eigen programma, in 1980 ook zijn medewerking aan Luik verlenen, om de stichting van het Prinsbisdom te vieren. De nodige kontakten werden hiervoor gelegd. Bij deze gelegenheid zal "Die Edele Orde vanden Moutstock" (de oude brouwersgilde van Hoegaarden) haar vaandel ontvingen en zullen de vlaggen der V Geslachten van Hoegaarden, in de hoofdstad van het voormalige Prinsbisdom wapperen.

Tevens zal ook het zegelafgietsel van Notker worden uitgegeven, wjl de studiec commissie "Hoegaarden 1000" nog tal van andere plannen klaar heeft. Tijdens een persconferentie in oktober a.s. zal buiten de uitgave van het Witboek, ook de volledige millenniumviering van Hoegaarden worden kenbaar gemaakt.

Het Museumbestuur

=====

Gezinsontspanningsdag naar Bellewaerde

Het is nog tijd om U in te laten schrijven bij:

Alfons Veroeveren	Putzeysstraat 10	tel 766864
Leontine Wuyts	Stoopkensstr. 80	766638
Museum 't Nieuwhuys	Ern. Ourystr. 2	

Prijs voor de bus 200 fr. per persoon.
Toegangsprijs 90 f voor volwassenen
45 f. kinderen tot 14 jaar.

ZATERDAG 22 SEPTEMBER 1979 vertrek museum om 9 uur

=====

AKTIVITEITENPROGRAMMA OCTOBER NOVEMBER DECEMBER '79

=====

22 september Gezinsontspanningsdag naar Junglepark
te Bellewaerde (Ieper)

Begin oktober PERSCONFERENTIE
"1980 HOEGAARDEN 1000 jaar"

13 oct. tot 4 nov. Tentoonstelling:

"Het kind en de Kunst"
vooropening op 13 oct om 17 uur.

13 oct. Prijsuitreiking opstelwedstrijd voor
de leerlingen van het 5 en 6e leerjaar.
in het museum om 17 uur.

11 november Herdenking van de Wapenstilstand
(Oudstrijders) om 10 uur.

24 november St. Niklaas in het Rusthuis om 16 uur.
en om 18 uur bij de V Geslachten (museum)
door de Confrerie der V Geslachten.